



АНАЛІЗ АТАКУВАЛЬНИХ  
ДІЙ КОМАНДИ «СК ДНІПРО-1» U-21  
У ЧЕМПІОНАТІ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ

*Матяш Вадим, Овчаренко Сергій,  
Яковенко Артем, Соловей Дмитро*

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

**DOI: 10.32540/2071-1476-2022-3-182**

**Annotation**

**Introduction and purpose of the study.** The relevance of the study lies in the analysis and evaluation of the competitive activity of football players in the championship of Ukraine among football players under the age of 21 in the 2020/2021 season for the first round, which can be used as a targeted approach in preparation for the next competitions and for the formation of general trends in the development of football in Ukraine. The purpose of the study is to analyze the quantitative and qualitative indicators of attacking actions of football players in the 2020/2021 season in order to improve the structure and content of the training process for technical and tactical training at the stage of preparation for higher achievements.

**Material and methods of the research.** Analysis and generalization of data from scientific and methodical literary sources and the Internet made it possible to determine the problems of improving offensive actions of football players by the 21st year. The analysis of competitive activity protocols was used to assess offensive actions. Pedagogical observations were used to identify the quality of execution of technical and tactical techniques during competitive and training activities of athletes. 18 football matches of the "SC Dnipro-1" U-21 team in the championship of Ukraine among football players under the age of 21 for the first round of the tournament were analyzed. The method of analyzing the competitive activity of football players was used when processing statistical indicators of the effectiveness of offensive and defensive actions.

**Results of the research.** In modern football, the structure of the game can change during the match, the trends in the development of modern football show that it is possible to progress with a significant improvement in attacking actions. A detailed analysis of attacking actions allows you to improve the training process, increase the effectiveness of attacking actions, and build team game tactics. The study of the organizational aspects of the competitive activity of the youth football team "SC Dnipro-1" U-21 in the championship of Ukraine among youths under the age of 21 in the 2020/2021 season for the first round of the tournament was conducted. The registration and analysis of competitive activity indicators should be organized in such a way that the information obtained allows making the necessary adjustments to training and competitive practice. And this means that the collected and processed information should make it possible to evaluate the game of individual football players and the team in general in a dynamic and quantitative form, convenient for comparative analysis.

When counting offensive and defensive actions, we focused our attention on successful attacks. Having played 18 matches in the current season, the best performance of the "SC Dnipro-1" U-21 team was in the second half (the amount of successful actions in the attack was 469, which is 49% efficiency). At the same time, the percentage of failure is 51%, namely 349 attacks that were interrupted by the opponent during the transition from defense to attack, or during a quick attack. But "SC Dnipro-1" U-21 shows a fairly good indicator in defense - 51%, which

demonstrates concentration and skillful actions when losing the ball. The main technical and tactical indicators of the team during the first round of the tournament were at a normal level among young men: possession of the ball on average per match - 50%, accuracy of passes - 79%, long passes - 15%, time to attack - 0.35 s.

**Conclusions.** Thus, the analysis of the results of competitive activities at the championship of Ukraine among the youth of the season 2020/2021 allows us to draw the conclusions that in modern football the structure of the game can change during the match, and the range of action of the player will be measured across the field. Conversely, trends in modern football show that the team can achieve great success in intensifying offensive action, to receive prizes and gold medals you need to show an average of 20% of the average, which is above the average in EAD. The more information the coach receives about the last game, the better he will prepare for the next one, the more purposeful adjustments will be made to the training process, which in turn will create conditions for improving the training process.

**Keywords:** control, Ukrainian football championship, competitive activity, analysis and calculation.

### Анотація

**Вступ і мета дослідження.** Актуальність дослідження полягає в аналізі та оцінці змагальної діяльності футболістів в чемпіонаті України серед футболістів до 21-го року в сезоні 2020/2021 за перше коло, що може використовуватися як спрямований підхід у підготовці до наступних змагань та для формування загальних тенденцій розвитку футболу в Україні. Мета дослідження – проаналізувати кількісно-якісні показники атакуючих дій у футболістів сезону 2020/2021 для вдосконалення структури та змісту тренувального процесу з техніко-тактичної підготовки на етапі підготовки до вищих досягнень.

**Матеріал і методи дослідження.** Аналіз та узагальнення даних науково-методичних літературних джерел і мережі Інтернет дозволили визначити проблеми вдосконалення атакуючих дій футболістів до 21-го року. Для оцінки атакуючих дій застосовано аналіз протоколів змагальної діяльності. Педагогічні спостереження використовували для виявлення якості виконання техніко-тактичних прийомів під час змагальної та тренувальної діяльності спортсменів. Проаналізовано 18 матчів з футболу команди «СК Дніпро-1» U-21 в чемпіонаті України серед футболістів до 21 років народження за перше коло турніру. Використано метод аналізу змагальної діяльності футболістів при обробці статистичних показників ефективності атакуючих та захисних дій.

**Результати дослідження.** У сучасному футболі структура гри може змінюватися протягом матчу, тенденції розвитку сучасного футболу показують, що можна прогресувати при значному покращенні атакуючих дій. Детальний аналіз атакуючих дій дозволяє вдосконалювати тренувальний процес, підвищувати ефективність атакуючих дій, будувати тактику гри команди. Проведено дослідження організаційних аспектів змагальної діяльності юнацької команди з футболу «СК Дніпро-1» U-21 в чемпіонаті України серед футболістів до 21-го року в сезоні 2020/2021 рр. за перше коло турніру. Реєстрація та аналіз показників змагальної діяльності мають бути організовані таким чином, щоб отримана інформація дозволяла вносити необхідні корективи до тренувальної та змагальної практики. А це означає, що зібрана та оброблена інформація має давати можливість оцінювати гру окремих футболістів та команди загалом у динаміці та у кількісній формі, зручній для проведення порівняльного аналізу.

При підрахунку атакуючих та захисних дій ми акцентували свою увагу на успішні атаки. Зігравши 18 матчів у поточному сезоні, найкращі показники команда «СК Дніпро-1» U-21 продемонструвала у другому таймі (сума успішних дій в атаці 469, що складає 49% ефективності). Відсоток браку при цьому складає – 51%, а саме 349 атак, які були зірвані суперником при переході від захисту до атаки, або протягом швидкої атаки. Але «СК Дніпро-1» U-21 показує досить гарний показник в обороні – 51%, що демонструє концентрацію та вміль дії при втраті м'яча. Основні техніко-тактичні показники команди протягом першого кола турніру були на нормальному рівні серед юнаків: володіння м'ячем в середньому за матч – 50% , точність передач – 79%, довгі передачі – 15%, час на атаку – 0,35 с.

**Висновки.** Таким чином, аналіз результатів змагальної діяльності на чемпіонаті України серед юнаків сезону 2020/2021, дозволяє зробити висновки, що у сучасному футболі структура гри може змінюватися протягом матчу, і, навпаки, тенденції розвитку сучасного футболу показують, що команда може прогресувати при посиленні атакуючих дій, де потрібно показувати в середньому результат на 20% від показників, які вище середніх показників ефективності атакуючих дій (ЕАД). Чим більше тренер отримує інформації про минулу гру, тим більш якісно він підготує команду до наступної, тим цілеспрямованіше буде здійснено корекцію у тренувальному процесі, що, у свою чергу, створить передумови для вдосконалення процесу підготовки.

**Ключові слова:** контроль, чемпіонат України з футболу, змагальна діяльність, аналіз і підрахунок.

**Вступ.** У сучасному футболі неможливо досягти високих результатів у змагальній діяльності без чіткого і науково обгрунтованого планування, яке включає в себе систему заздалегідь розроблених на певний термін організаційних і методичних заходів, що дозволить з найбільшою ефективністю вирішувати завдання спортивної підготовки. Для цілеспрямованого управління підготовкою футбольної команди потрібний ефективний контроль за змагальною діяльністю футболістів [4]. Стадія виходу спортсмена до рівня вищих досягнень охоплює період від виходу спортсмена до рівня вищих досягнень до закінчення спортивної кар'єри. Основним критерієм успішної підготовки у цій стадії виступає інтенсивна та успішна змагальна діяльність, здатність спортсмена поєднувати участь у великій кількості змагань з раціональною підготовкою, забезпечити подальше зростання спортивних результатів, збереження протягом тривалого часу рівня спортивної майстерності та змагальної результативності [12].

У футболі зростає інтенсивність гри, що вимагає від футболіста, перш за все, вміння швидко і ефективно виконувати техніко-тактичні прийоми в умовах несподіваних обставин, ліміту часу і простору. Команда, яка бажає в даний час досягти успіхів, повинна грати швидко, тобто мати таких гравців, які володіють раціональною тактикою і ефективною технікою у поєднанні зі швидкістю пересування. У сучасному футболі структура гри може змінюватися протягом матчу, а діапазон дій футболіста вимірюватиметься вздовж та поперек поля. Тенденції розвитку сучасного футболу показують, що команда може значними темпами прогресувати при посиленні атакуючих дій. Детальний аналіз атакуючих дій дозволяє вдосконалювати тре-

нувальний процес, підвищувати ефективність атакуючих дій, будувати тактику гри команди. Атака – це єдиний процес, який починається з оволодіння м'ячем і закінчується ударом по воротах в організації та здійсненні якої беруть участь усі гравці команди [17]. Аналіз фундаментальних робіт у галузі теорії та методики спорту свідчить, що основною метою підготовки спортсменів є досягнення високого спортивного результату на змаганнях, що можливе лише при відповідному рівні підготовленості, а також стратегії та тактики змагальної діяльності [1,5,10,14]. Це викликає необхідність подальшого пошуку та наукового обгрунтування ефективних технологій побудови та реалізації навчально-тренувального процесу на всіх етапах багаторічної підготовки футбольних команд [20]. Враховуючи вище зазначене, – даний напрям дослідження є актуальним для теорії та практики футболу сьогодення.

**Мета роботи** – проаналізувати кількісно-якісні показники атакуючих дій у футболістів сезону 2020/2021 для вдосконалення структури та змісту тренувального процесу з техніко-тактичної підготовки на етапі підготовки до вищих досягнень.

**Матеріал і методи.** Аналіз спеціальної, науково-методичної літератури, педагогічне спостереження, методи математичної статистики. Аналіз та узагальнення даних науково-методичних літературних джерел і з мережі Інтернет дозволили визначити проблеми вдосконалення атакуючих дій футболістів до 21-го року. Для оцінки атакуючих дій застосовано аналіз протоколів змагальної діяльності. Педагогічні спостереження використовували для виявлення якості виконання техніко-тактичних прийомів під час змагальної та тренувальної діяльності спортсменів. Проаналізовано 18 матчів з футболу команди

«СК Дніпро-1» U-21 в чемпіонаті України серед юнаків до 21-го років за перше коло турніру.

**Результат дослідження.** Сучасний футбол висуває великі вимоги до рівня підготовленості спортсменів. Основа спортивної майстерності футболістів – технічна підготовленість, рівень якої багато в чому визначає результативність і видовищність гри [15].

Виконувати техніко-тактичні прийоми в мінливих обставинах, при ліміті часу та простору. Команда, що бажає досягти успіхів, повинна грати швидко, тобто повинна мати у своєму розпорядженні таких гравців, які володіють раціональною технікою та поєднують її зі швидкістю пересування [17,19].

Щоб вивчити якість гри, буває досить виділити одну з основних якостей і знайти її кількісну характеристику. Наприклад, важливою характеристикою успішності оборонних дій є кількість відборів та перехоплень м'яча. Команда, яка вступає у боротьбу за м'яч 90-100 разів за гру та виграє не менше 60% єдиноборств, як правило, не програє. Звісно ж, що для розгляду питань пов'язаних з атакуючими діями, як і у випадку із захистом, необхідно виділити провідну якість або основну дію, яка б дозволила відрізнити ефективну атаку від атаки погано організованої, а вдосконалення цієї якості стало б одним з головних завдань навчально-тренувального процесу [2,18].

Тенденції розвитку сучасного футболу показують, що команда може досягти великих успіхів при посиленні атакуючих дій. Проникнення в суть атакуючих дій дозволяє удосконалювати навчально-тренувальний процес, підвищувати ефективність атакуючих дій, будувати тактику гри команди. В даний час розрізняють два методи ведення атаки – спосіб швидкого нападу (контратака або швидкий прорив) та спосіб посту-

пового розвитку атакуючих дій (позиційний напад) [20]. Таким чином, визначення значущості конкретних техніко-тактичних прийомів гри та атакуючих дій футболістів має важливе значення для моделювання навчально-тренувального процесу.

Після завершення першого кола чемпіонату України серед футболістів до 21-го року, нами проаналізовано кількість та ефективність атакуючих дій (ЕАД) та захисних дій (ЕЗД) гравців «СК Дніпро-1» U-21. Статистичні дані представлено у таблиці 1.

При підрахунку атакуючих та захисних дій ми акцентували свою увагу на атаках, які здійснювалися успішно, а також ті, які змогли запобігти здійсненню суперником при контратаці, та тим самим показали себе в захисній роботі. Зігравши 18 матчів у поточному сезоні, найкращі показники команда «СК Дніпро-1» U-21 показувала у другому таймі, де сума успішних проведених дій в атаці склала 469, це – 49% ефективних атакуючих дій, відсоток браку при цьому складає – 51%, тобто, 349 атак були зірвані суперником при переході від захисту до атаки чи протягом швидкої атаки. Не зважаючи на це, команда «СК Дніпро-1» U-21 демонструє достатньо гарний показник в захисті – 51%, що свідчить про концентрацію та вміння діяти при перехопленні при втраті м'яча суперником. Посідаючи третє місце у чемпіонаті, досліджувана команда має такі техніко-тактичні показники: володіння м'ячем в середньому за матч – 50%, точність передач – 79%, довгі передачі – 45%, час на швидку атаку – 0,35 с., тобто, кількість часу на те, щоб провести швидку атаку у матчі. При такому відсотку браку «СК Дніпро-1» U-21 показує дуже гарні кінцеві результати матчу, забивши 35 м'ячів і пропустивши лише 15.

Використовуючи аналіз даних професійної аналітичної про-

грами «WyScout», ми отримали і проаналізували дані техніко-тактичної діяльності кращих команд U-21 під час першого кола чемпіонату України. За статистичними показниками були розроблені командні індивідуальні моделі атакуючих дій для команди «СК Дніпро-1» U-21. Перша модельна характеристика – швидкий напад. Суть його полягає в тому, що організація атаки здійснюється за рахунок однієї-трьох передач із виведенням гравця на вигідну позицію для взяття воріт суперника. Довгі передачі є важливою опцією для швидкого пересування м'яча і у найкращих команд чемпіонату України серед юнаків до 21 року; ефективність їх становить 51%. При цьому час, який команда затрачує на атаку, – 0,30 с.

Друга модельна характеристика – організація поступового нападу. На відміну від швидкого, при цьому виді нападу створюється можливість довго контролювати м'яч, тобто, комбінація ведеться за допомогою великої кількості передач. Тому час володіння м'ячем і точність передач є головним критерієм при поступовій атаці команди. Спираючись на дані найкращих команд чемпіонату України серед юнаків до 21 року та користуючись даними професійної аналітичної програми «WyScout», ми визначили модель показників найкращих команд чемпіонату: час володіння м'ячем – 59%, точність передач – 85%,

Таким чином, детальний аналіз змагальної діяльності свідчить про той факт, що для покращення якості гри і досягнення позитивного результату потрібно виходити на такі показники під час гри: володіння м'ячем – 59%, точність передач – 85%, довгі передачі – 55%, час на атаку – 0,30 с., – тобто кількість часу на те, щоб провести швидку атаку у матчі. Якщо мета команди – така гра, яка гарантує досягнення бажаного спортивного результату, то

головне завдання базової тактики та техніко-тактичної підготовки, виходячи з вищевикладеного, це забезпечити таке ведення гри, за якого:

1) гравці на половині поля суперника якнайчастіше створювали б такі ситуації, за яких партнери мали можливість приймати м'яч на швидкості і рухатися з ним у бік воріт суперника;

2) не дозволяти супернику зробити те ж саме на своїй половині поля. Звісно ж, що в цьому суть командної гри, а описати і кількісно оцінити виявлену при цьому майстерність можна за допомогою реєстрації техніко-тактичної діяльності команди при проведенні власних атак та зруйнування атак суперника.

**Дискусія.** У сучасному футболі структура гри може змінюватися протягом матчу, а діапазон дій футболіста вимірюватиметься вздовж та поперек поля. Тенденції розвитку сучасного футболу показують, що команда може значними темпами прогресувати при посиленні атакуючих дій. Детальний аналіз атакуючих дій дозволяє вдосконалювати тренувальний процес, підвищувати ефективність атакуючих дій, будувати тактику гри команди. Атака визначається єдиним процесом, який починається з оволодіння м'ячем і закінчується ударом по воротах, в організації та здійсненні якої беруть участь усі гравці команди [17].

Аналіз фундаментальних ролей у галузі теорії та методики спорту свідчить, що основною метою підготовки спортсменів є досягнення високого спортивного результату на змаганнях, що можливе лише при відповідному рівні підготовленості, а також стратегії та тактики змагальної діяльності [1,5,10,14]. Шамардін В.М. [20] зазначає, що це викликає необхідність подальшого пошуку та наукового обґрунтування ефективних технологій побудови та реалізації навчально-тренуваль-

Таблиця 1

**Статистичні показники ефективності атакуючих та захисних дій гравців «СК Дніпро-1» U-21**

Кількість атакуючих та захисних дій гравців «СК Дніпро-1» U-21				ЕАД %	ЕЗД%
Тайм матчу	1	2	Всього		
Вдалі	223	246	469	50%	53%
Зірвані	169	180	349	48%	49%
Всього	392	426	818	49%	51%

Примітки: ЕАД – ефективність атакуючих дій, ЕЗД – ефективність захисних дій

ного процесу на всіх етапах багаторічної підготовки футбольних команд. Аналіз техніко-тактичної діяльності футболіста лише за кількісними та якісними показниками не завжди є об'єктивним та достатньою мірою інформативним для управлінських впливів. Костюкевич В.М. [3] пояснює це кількома причинами. По-перше, різними тактичними функціями футболістів у грі та різною умовою виконання техніко-тактичних дій. Зрозуміло, що нападник постійно в процесі гри перебуває під щільною опікою захисників протилежної команди, і йому досить важко виконати також кількість дій із відповідною ефективністю, як, наприклад, захиснику. По-друге, під час аналізу змагальної діяльності необхідно враховувати рівень команди-суперника. Ігри бувають із слабшим, рівним і з сильнішим суперником. По-третє, облік лише кількісних показників не завжди відображає справжній внесок гравця в загальнокомандний результат. Таким чином, інтегральна оцінка повинна базуватися на комплексній діяльності показників техніко-тактичної діяльності футболіста.

Соломонко В.В., Соломонко О.В., Соломонко А.О. [16] стверджують, що провідні команди ведуть атаки широким фронтом, тобто розтягують захист суперника, розріджують його. Під час проведення атак важливо

здійснювати маневрування зі зміною місць по ширині та глибині оборони суперника, що створить умови для звільнення партнерів по команді з-під опіки суперника. Рівень майстерності гравців аналізувався і узагальнювався багатьма авторами. Уповільнені та ускладнені дії гравців під час атаки дають малу надію на успіх. В таких умовах у грі створюються ситуації, що не дозволяють розпочинати швидкі контратаки. Це означає, що повністю виключити можливість проведення поступових атак не вдається. Важливим питанням є і кількість дотиків до м'яча в проведенні атакуючих дій гравцями і які з них є оптимальними під час проведення атак з застосуванням комбінацій. На основі одержаних даних була створена систематика ігрових дій та виявлені задачі проведення подальших досліджень.

Реєстрація та аналіз показників змагальної діяльності має бути організовано таким чином, щоб отримана інформація дозволяла вносити необхідні корективи до тренувальної та змагальної практики. А це означає, що зібрана та оброблена інформація має давати можливість оцінювати гру окремих футболістів та команди загалом у динаміці та у кількісній формі, зручній для проведення порівняльного аналізу. Отже, запропонований нами підхід аналізу ефективності атакуючих

дій команди «СК Дніпро-1» U-21 дозволяє покращити результативність, оптимальність і керуваність тренувального процесу, і, головне, підвищити мотиваційну значущість гравців команд різного віку для їх подальшого розвитку та вдосконалення.

**Висновки.** Проведений аналіз атакуючих дій футболістів дозволив виявити найважливіші компоненти проведення швидкого та позиційного нападу. На цій основі були розроблені та науково обґрунтовані командні модельні характеристики атакуючих дій залежно від розвитку атаки під час гри. Проведений аналіз змагальної діяльності свідчить про той факт, що для покращення якості гри і досягнення позитивного результату команді «СК Дніпро-1» U-21 потрібно виходити на такі показники під час гри: володіння м'ячем – 59%, точність передач – 85%, довгі передачі – 55%, час на швидку атаку – 0,30 с.

Встановлено, що для того, щоб прогресувати, команда повинна покращити середні показники ефективності атакуючих дій на 10-20% від показників, що гарантує досягнення бажаного спортивного результату. Головним завданням базової тактики та техніко-тактичної підготовки, виходячи з вище викладеного, є забезпечення такого ведення гри, при якому показники змагальної діяльності є головним критерієм правильності побудови тренувального процесу. За результатами ігор оцінюють роботу тренера не тільки в окремому матчі, але і на тривалій дистанції в кілька років. Тому детальний аналіз техніко-тактичних дій треба виконувати постійно для всіх гравців. Чим більше тренер отримає інформації про минулу гру, тим якісніше він підготує команду до наступної, тим ефективніше будуть вноситися корективи у тренувальний процес, що, у свою чергу, створить передумови для його вдосконалення.

**Перспектива подальших досліджень** полягають в подальшому аналізі показників змагальної діяльності чемпіонату України серед юнаків для оптимізації управління процесом багаторічної підготовки на основі теоретичного

аналізу та експериментальних досліджень змагань різного рівня.

**Вдячності.** Окрема подяка тренерському складу «СК Дніпро-1» U-21 та Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту за підтримку і допо-

могу в організації та проведенні досліджень.

**Конфлікт інтересів.** Автори заявляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

### Література

1. Булатова М.М. Теоретико-методические основы реализации функциональных резервов спортсменов в тренировочной и соревновательной деятельности: дис. ... доктора пед. наук. К. : УГУФВС, 1996. 356 с.
2. Зеленцов А.М., Лобановський В.В., Ткачук В.Г., Кондратьев А.І. Тактика і стратегія у футболі. Київ: Здоров'я 1982, 192 с.
3. Костюкевич В.М., Врублевський Е.П. Модели тактики игры в футболе: монографія. М.: Спорт, 2020. 57с.
4. Костюкевич В.М., Врублевський Є.П., Вознюк Т.В. [та ін.]. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: [монографія]. Вінниця ТОВ «Планер», 2017. 191 с.
5. Лисенчук Г.А. Управління підготовкою футболістів: монографія. Київ: Олімпійська літ., 2003. 271 с.
6. Максименко І. Виявлення параметрів змагальної діяльності ведучих команд-учасниць та переможців Чемпіонату світу – 2006 з футболу. Спортивний вісник Придніпров'я, 2007. № 1. С. 130-133.
7. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. Киев : Олимпийская литература, 1999. С. 11-25.
8. Митова Е.А., Матяш В.В. Совершенствование процесса технической подготовки футболистов на этапе предварительной базовой подготовки: Монография. Днепропетровск, 2015. 268 с.
9. Мітова О.О., Матяш В.В. Аналіз ефективності техніко-тактичних дій футболістів команд першої ліги під час змагальної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я. Науково-практичний журнал. Дніпропетровськ, 2010. №1. С. 60-64.
10. Новиков А.А. Система подготовки спортсменов высокой квалификации. Теория и практика физической культуры. 2003. № 10. С. 38.
11. Николаенко В.В. Рациональная система многолетней подготовки футболистов к достижению высшего спортивного мастерства: [монография]. К., 2014. 336 с.
12. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Загальна теорія її практичних додатків: навчання для тренерів.

### References

1. Bulatova M.M. (1996). Theoretical and methodical bases of realization of functional reserves of sportsmen in training and competitive activity: dis. ... Dr. ped. nauk. K.: USUFVC, 356 с. (in Russian).
2. Zelentsov A.M., Lobanovsky V.V., Tcachuk V.G., Kondratiev A.I. (1982). Tactics and strategy in football. Kyiv: Health. 192 p. (in Russian).
3. Koštyukevich V.M., Vrublevsky E.P. (2020). Models of soccer game tactics: a monograph. M.: Sport. 57 p. (in Russian).
4. Koštyukevich V.M. (2016). Management of the training process of football players in the annual cycle of training: monograph 2nd ed. Kyiv: CST. 683 p. (in Ukrainian).
5. Lesinchuk G.A. (2003). Management of football players training: monograph. Kyiv: Olimpiyska lit. 271 p. (in Ukrainian).
6. Maksymenko I. (2007). Identification of parameters of competitive activity of leading teams-participants and winners of the World Cup - 2006 in football . Sports Bulletin of the Dnieper. № 1. P. 130-133. (in Ukrainian).
7. Matveev L.P. (1999). Fundamentals of the general theory of sports and the system of training athletes. Kyiv: Olympic Literature. 11–25 p. (in Russian).
8. Mitova O.A., Matyash V.V. (2015). Implementation of the process of technical training of football players at the stage of preliminary basic training: monograph. Dnepropetrovsk, 268 p. (in Russian).
9. Mitova O.O., Matyash V.V. (2010). Analysis of the effectiveness of technical and tactical actions of football players of the first league teams during the competition. Sports Bulletin of the Dnieper. Scientific and practical journal. - Dnepropetrovsk. №1. P.60-64. (in Ukrainian).
10. Novikov A.A. (2003). High training system for highly qualified athletes. Theory and practice of physical culture. № 10. 38 p. (in Russian).
11. Nikolaenko V.V. (2014). A rational system of long-term training of football players for the achievement of a higher sporting skill: [monographiya]. K. 336 p. (in Russian).
12. Platonov V.N. (2015). The system of training athletes in Olympic sports. General theory and its practical applications: a textbook [for trainers]: in

- Кн.1.Київ: Олімпійська літ. 2015. 680 с.
13. Платонов В.Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. К., 2004. Т.4. 608 с.
  14. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Киев: Олимпийская литература, 1997. 584 с.
  15. Пшибыльский В. Методология исследования проблемы подготовки спортсменов резерва в футболе на основе природнообразной стратегии для многолетней подготовки юного футболиста. Теория и практика физической культуры. М.,1997. С. 4-8.
  16. Соломонко В.В., Соломонко О.В., Соломонко А.О. Теоретико-методичні аспекти підготовки футболістів. Методичний посібник, 2013.
  17. Овчаренко С., Мітова О. Проблеми контролю у футболі в зв'язку з сучасними тенденціями його розвитку. Фізична культура, спорт та здоров'я нації, 2017. № 3(22). С. 371-378.
  18. Шамардин В.Н. Моделирование подготовленности квалифицированных футболистов: Учебное пособие. Днепропетровск: Пороги, 2002. 201 с.
  19. Шамардин В.М. Технологія управління системою багаторічної підготовки футбольних команд вищої кваліфікації. Автореферат: Львівська державна академія фізичного виховання і спорту. Львів, 2013. С. 10-11.
  20. Шамардин В.Н. Технологія підготовки футбольної команди вищої кваліфікації: [монографія]. Днепропетровск, 2012. 351 с.
- 2 books. K.: Olympic literature, Book.1. 680 p. (in Ukrainian).
  13. Platonov V.N. (2004). The system of training athletes in Olympic sports. K. T.4. 608 p. (in Ukrainian).
  14. Platonov V.N. (1997). General theory of training athletes in Olympic sports. Kyiv: Olympic Literature. 584 p. (in Russian).
  15. Pshybylsky V. (1997). Methodology of research of a problem of preparation of sportsmen of a reserve in football on the basis ofprorodnosobrazny strategy for long-term preparation of the young football player. Theory and practice of physical culture. M. P. 4-8. (in Russian).
  16. Solomonko V.V., Solomonko O.V., Solomonko A.O. (2013). Theoretical - methodological aspects of football training. Methodical manual.(in Ukrainian).
  17. Ovcharenko S., Mitova O. (2017). Problems of control in football in connection with modern trends in its development. Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ya natsii. №3(22). S. 371-378. (in Ukrainian).
  18. Shamardin G.N. (2002). Modeling the training of qualified players: A textbook. Dnepropetrovsk: Thresholds. 201 p. (in Russian).
  19. Shamardin V.M. (2013). Management technology of the multi-year training system of highly qualified football teams.Abstract : Lviv State Academy of Physical Education and Sports.Lviv. P.10-11. (in Ukrainian).
  20. Shamardin V.N. (2012). Technology of training a football team of the highest qualification: [monografiya]. Dnepropetrovsk. 351 s. (in Russian).

#### **Матяш Вадим**

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту; 49094, м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 10, Україна  
e-mail: dakftol@gmail.com, тел. +38(067)2660945,  
<https://orcid.org/0000-0001-7892-2011>

#### **Овчаренко Сергій**

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту; 49094, м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги 10, Україна,  
e-mail: Sergey\_dnepr2008@ukr.net, тел. +38(067)4994558,  
<https://orcid.org/0000-0003-4345-4021>

#### **Яковенко Артем**

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту; 49094, м. Дніпро, вул. Набережна перемоги 10, Україна.  
e-mail: yakovenkoartem2012@gmail.com, тел. +38(096)5620022,  
<https://orcid.org/0000-0003-0338-8437>

#### **Соловей Дмитро**

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, 49094, м. Дніпро, вул. Набережна перемоги 10, Україна.  
e-mail: Isoloveydmiriy@gmail.com, тел. +38(066)6442267,  
<https://orcid.org/0000-0003-0338-8437>